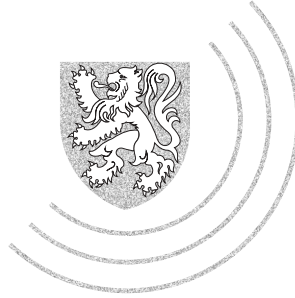

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

20 november 2002

ONTWERP VAN DECREET

houdende instemming met :

- 1. de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de regering van de republiek Boliviaï inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Brussel op 25 april 1990 ;**
- 2. de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Paraguay inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Brussel op 6 oktober 1992 ;**
- 3. de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de regering van de republiek Venezuela inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Brussel op 17 maart 1998 ;**
- 4. de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de regering van de federatieve republiek Brazilië inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Brasilia op 6 januari 1999.**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
uitgebracht door de heer Peter Gysbrechts**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Luc Van den Brande.

Vaste leden :

de heren Freddy Sarens, Walter Vandenbossche, Luc Van den Brande, Johan Weys ;

de heren Louis Bril, Peter Gysbrechts, Jacques Laverge, Stefaan Platteau ;

de heren Karim Van Overmeire, Christian Verougstraete, Miel Verrijken ;

de heren Peter De Ridder, Patrick Hostekint ;

de heer Frans Ramon ;

de heer Etienne Van Vaerenbergh.

Plaatsvervangers :

mevrouw Brigitte Grouwels, de heer Erik Matthijs, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Jef Van Looy ;

de heren Julien Demeulenaere, Didier Ramoudt, Marc van den Abeelen, Paul Wille ;

mevrouw Hilde De Lobel, de heren Pieter Huybrechts, Luk Van Nieuwenhuysen ;

de heren Marcel Logist, Jacques Timmermans ;

de heer Eloi Glorieux ;

de heer Jan Roegiers.

Zie :

1210 (2001-2002)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet

INHOUD

	Blz.
I. Beknopte situering door de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Buitenlandse Handel en Huisvesting	4
II. Algemene bespreking	4
II.1. Tussenkoms van de heer Miel Verrijken	4
II.2. Tussenkoms van de heer Patrick Hostekint	5
II.3. Tussenkoms van de heer Frans Ramon	6
II.4. Tussenkoms van de heer Peter Gysbrechts	6
III. Stemmingen	6
III.1. Artikelsgewijze stemming	6
III.2. Stemming over het geheel	7

DAMES EN HEREN,

In de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden werd op datum van dinsdag 22 oktober 2002 het ontwerp van decreet houdende instemming met de BLEU-investeringsbeschermingsovereenkomsten met respectievelijk Boliviaë, Paraguay, Venezuela en Brazilië, na bespreking, unaniem aangenomen.

I. BEKNOPTE SITUERING DOOR DE HEER JAAK GABRIELS, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, BUITENLANDS BELEID, BUITENLANDSE HANDEL EN HUISVESTING

Voor een uitgebreide schets van de inhoud en de doelstellingen van de voorliggende BLEU-investeringsbeschermingsovereenkomsten verwijst de minister de commissieleden graag naar de uitmuntende memorie van toelichting die zijn administratie heeft opgesteld bij het voorliggende ontwerp van decreet. Hierdoor – en ook omwille van het gevorderde uur – kan hij zijn inleiding beperken tot het situeren van enkele essentiële krachtlijnen.

De minister wenst enkel te preciseren dat de voorliggende verdragen bilateraal werden afgesloten tussen respectievelijk de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie (de BLEU) en de republiek Boliviaë (op 25 april 1990), de republiek Paraguay (op 6 oktober 1992), de republiek Venezuela (op 17 maart 1998) en de federatieve republiek Brazilië (op 6 januari 1999).

In de BLEU zijn het Groot-Hertogdom Luxemburg en België op economisch vlak met elkaar verbonden. In de binnen-Belgische context impliceert dit betrokkenheid van zowel het federale niveau als de drie gewesten.

De akkoorden die vandaag ter goedkeuring voorliggen worden al meer dan dertig jaar gehanteerd door de BLEU. Ze zijn alle gebaseerd op een standaardtekst die als basis-onderhandelingsdocument wordt voorgelegd aan de prospectieve verdragspartners. Bij deze verdragspartners gaat het steeds om landen die geen lid zijn van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), omdat deze doorgaans een hoger investeringsrisico vertonen. De betreffende standaardtekst werd door de Vlaamse regering reeds in 1994 goedgekeurd, en Vlaanderen heeft in deze sindsdien consequent dezelfde gedragslijn aangehouden.

De vier verdragspartners die op vandaag het voorwerp van bespreking uitmaken, vertonen – zoals uit de in de memorie van toelichting opgenomen landenschets duidelijk naar voor komt – alle een profiel dat volledig past in de door de BLEU-standaardtekst beoogde doelstellingen. Vandaar dat het voor potentiële Vlaamse investeerders uiterst belangrijk is dat zij zouden kunnen genieten van de door deze investeringsakkoorden geboden bescherming.

Afsluitend verzoekt de minister de commissieleden dan ook om de hen voorgelegde investeringsbeschermingsakkoorden met Boliviaë, Paraguay, Venezuela en Brazilië te willen goedkeuren.

II. ALGEMENE BESPREKING

II.1. Tussenkomst van de heer Miel Verrijken

De heer Miel Verrijken laat opmerken dat Venezuela momenteel politiek bijzonder instabiel is. De machtsbasis van president Hugo Chávez lijkt met de dag wankelder te worden, zoals moet blijken uit opeenvolgende massabetogingen tegen zijn regime. Volgens de heer Verrijken glijdt het land zelfs af naar een toestand die vergelijkbaar is met de situatie in Chili in 1973, net voor de val van president Allende. De regeringsstijl van president Chávez, die overigens democratisch verkozen is, lijkt ook met de dag chaotischer te worden.

In dat klimaat kan de heer Verrijken zich niet voorstellen dat er nog bedrijven geïnteresseerd zouden zijn om te investeren in Venezuela. De huidige machthebbers staan immers op het punt om de vrije economie zo goed als volkomen af te schaffen. Diverse cruciale sectoren, waaronder bijvoorbeeld het bankwezen, zijn of zullen quasi genationaliseerd worden. Iets wat de Verenigde Staten nooit zullen willen aanvaarden, temeer daar Venezuela een van de grootste leveranciers van aardolie van de VS is. Volgens de heer Verrijken zou dit alles overigens ook tot een gecoördineerde Europese respons ten aanzien van Venezuela moeten leiden.

In het licht van dat alles ziet de heer Verrijken op dit moment dan ook het nut niet in van een investeringsakkoord met Venezuela. Nu een dergelijk akkoord afsluiten zou zelfs als een foutief signaal vanuit Vlaanderen geïnterpreteerd kunnen worden. Dientegevolge houdt de heer Verrijken zijn stemgedrag in deze voorlopig dan ook in beraad.

De minister repliceert hierop dat de door de heer Verrijken ontwikkelde argumentatie precies de noodzaak van een akkoord voor de bescherming van Vlaamse investeerders en investeringen in Venezuela aantoonde. Diverse Vlaamse ondernemingen zijn trouwens al actief in dat land. Zo heeft onder ander de baggerfirma Dredging, samen met de Nederlandse firma Boskalis, een contract ter waarde van 14,3 miljoen euro binnengehaald voor het uitbaggeren van de Orinoco. Wat trouwens meteen de grootste opdracht is die DEME (Dredging, Environmental and Marine Engineering) in die regio ooit heeft uitgevoerd.

De heer Verrijken antwoordt daarop dat het door de minister aangehaalde voorbeeld geen echt recent dossier is. Wat hij met zijn argumentatie specifiek onder de aandacht wilde brengen is de huidige economische irrationaliteit van de regering-Chávez.

II.2. Tussenkoms van de heer Patrick Hostekint

De heer Patrick Hostekint constateert dat het hier weerom over verdragen met een exclusief economische betekenis gaat. Dergelijke verdragen vormen de bulk van de internationale akkoorden die het Vlaams Parlement ter goedkeuring krijgt voorgelegd. Hun inhoud mag ondertussen dan ook geredelijkerwijze als bekend worden beschouwd. Dermate zelfs dat de behandeling van deze verdragen wat dreigt te verworden tot een ritueel.

Nochtans vallen er over de vier betrokken partnerlanden wel enige opmerkingen te formuleren. Allemaal zijn het landen die gekenmerkt worden door grote verschillen qua welstand en door zeer ongelijke economische verhoudingen. Daarenboven zijn al die landen nog steeds in hoge mate afhankelijk van de export van grondstoffen. Boliviaë, bijvoorbeeld, is ronduit een ontwikkelingsland, dat zelfs een prioritaire partner is van de federale ontwikkelingssamenwerking. Paraguay, is een wat vergeten land, dat voornamelijk moet leven van de karige inkomsten uit een landbouweconomie. Venezuela is (door zijn olie-inkomsten) potentieel een zeer rijk land, waar echter niet iedereen gelijkelijk van de welvaart kan genieten, hetgeen tot grote sociale en politieke spanningen heeft geleid. Brazilië ten slotte, is een regionale grootmacht met een groot potentieel op diverse domeinen. Tegelijk is het echter een land waar enerzijds grote delen van de bevolking nog steeds in de meest schrijnende armoede verkeren, terwijl anderzijds een beperkte groep in immense weelde leeft.

Geen van de vier heeft ook een echte democratische traditie, integendeel. De heer Hostekint pleit er dan ook voor dat Vlaanderen, binnen zijn beperkte mogelijkheden, inspanningen zou leveren om ook de civiele maatschappij in die prille democratieën te ondersteunen, kwestie van op termijn de welvaartskoek wat meer gelijkmatig te verdeelen. Hij vreest echter dat geen van die landen een echt stabiel politiek systeem heeft, waardoor de roep naar een sterke leider er nog voor lange tijd een constante dreigt te zijn.

Toch wil hij ervoor pleiten om bij het afsluiten van – zelfs louter economische – verdragen eens goed na te gaan wat nu precies de situatie van de mensenrechten is in de prospectieve partnerlanden. Zulks is zijns inziens een absolute minimumvereiste. En terzake hoeft het geen betoog dat, onder andere in Boliviaë, het respect voor de mensenrechten verre van optimaal is.

Specifiek voor Latijns-Amerika wenst de heer Hostekint de commissieleden ook te attenderen op het nog steeds weinig benijdenswaardige lot van de inheemse volkeren. In het verleden zijn deze het slachtoffer geworden van grootschalige uitroeiing, en ook op vandaag worden ze, weliswaar op een meer subtiele wijze, nog steeds vervolgd en van hun land verdreven.

Op termijn moet er volgens de heer Patrick Hostekint dan ook gestreefd worden naar het opnemen van een sociale- en mensenrechtenclausule in alle internationale akkoorden die Vlaanderen afsluit. Daarenboven moet Vlaanderen zich op het internationale forum inzetten voor de opname van dergelijke clausules in alle mogelijke verdragen (d.w.z. ook multilaterale verdragen) waarbij het betrokken partij is.

De minister repliceert hierop dat de vier betrokken landen zich zeer bewust zijn van hun verantwoordelijkheden op de door hem aangehaalde domeinen. Dit vooral ten gevolge van het optreden van de Verenigde Naties, diverse NGO's en de Europese Unie. Met name voor wat het respect voor de rechten van de inheemse volkeren betreft, valt in deze vier landen een reële vooruitgang waar te nemen. Waarmee de minister overigens niet gezegd wil hebben dat de situatie nu reeds optimaal is. Het gaat hier immers om een leerproces dat ongetwijfeld nog een jarenlange voortgezette inspanning zal vergen. Tegelijk wijst de minister erop dat door deze akkoorden het algemene economische ontwikkelingspeil van de betrokken landen kan opgevoerd worden, hetgeen op zijn beurt de voedings-

bodem kan vormen voor een aantal positieve sociaal-economische ontwikkelingen.

II.3. Tussenkost van de heer Frans Ramon

De heer Frans Ramon brengt in het midden dat men zich bij dit soort van verdragen steeds moet afvragen of de beoogde investeringen ook effectief ten goede kunnen komen aan de lokale bevolking. Deze kwestie wordt nu nog al te vaak over het hoofd gezien.

Ten tweede dienen we ons de vraag te stellen of de noodzakelijke randvoorwaarden wel vervuld zijn opdat de lokale bevolking er uiteindelijk voordeel uit zou kunnen halen. In dat opzicht moet er specifieke aandacht gaan naar de positie van zwakkere groepen, onder andere : kinderen, vrouwen, inheemse volkeren en dergelijke meer. Terzake betwist de heer Ramon niet dat er in de vier betrokken landen enige vooruitgang te detecteren valt, maar anderzijds bestaan er ook nog enorme sociale spanningen en ongelijkheden. In Brazilië, bijvoorbeeld, zijn de – vaak gewelddadige – conflicten en confrontaties tussen de landloze boeren en de grootgrondbezitters nog steeds legio. En in Bolivia worden de inheemse volkeren nog steeds duidelijk achtergesteld.

Afsluitend benadrukt ook de heer Ramon dat, zelfs bij louter economische verdragen, ook andere factoren in de globale afweging betrokken dienen te worden.

II.4. Tussenkost van de heer Peter Gysbrechts

De heer Peter Gysbrechts merkt op dat de verdragen die vandaag aan de commissie ter goedkeuring worden voorgelegd reeds een hele tijd geleden ondertekend zijn. Voor twee ervan is er ondertussen zelfs al meer dan een decennium verstreken. Hij betreurt dan ook ten gronde deze – blijkbaar niet uit te roeien – vertraging bij de voorlegging van verdragen aan het parlement.

Zonder afbreuk te willen doen aan de door de heer Hostekint en de heer Ramon geformuleerde – terecht – opmerkingen, meent de heer Gysbrechts dat we in globo toch positief tegen het internationale investeringsgebeuren moeten aankijken. Vlaanderen heeft overigens altijd al de gedragslijn aangehouden dat het zich positief moest engageren in het internationaal gebeuren. Deze investeringsbeschermingsovereenkomsten kunnen immers de aanzet zijn tot verdere positieve ontwikkelingen ter plaatse. Daarenboven is Vlaanderen het aan

zijn internationaal opererende ondernemers verplicht om hen een zo sluitend mogelijke bescherming te bieden. Vandaar ook dat de goedkeuring van deze vier internationale akkoorden van imperatief belang is.

III. STEMMINGEN

III.1. Artikelsgewijze stemming

Artikel 1

Ter stemming gelegd, wordt het eerste artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimitéit van elf stemmen.

Artikel 2

Ter stemming gelegd, wordt het tweede artikel van het ontwerp van decreet houdende instemming met de BLEU-investeringsbeschermingsovereenkomst met Bolivia aangenomen bij unanimitéit van elf stemmen.

Artikel 3

Ter stemming gelegd, wordt het derde artikel van het ontwerp van decreet houdende instemming met de BLEU-investeringsbeschermingsovereenkomst met Paraguay aangenomen bij unanimitéit van elf stemmen.

Artikel 4

Ter stemming gelegd, wordt ook het vierde artikel van het ontwerp van decreet houdende instemming met de BLEU-investeringsbeschermingsovereenkomst met Venezuela aangenomen bij unanimitéit van elf stemmen.

Artikel 5

Ter stemming gelegd, wordt daarna ook het vijfde artikel van het ontwerp van decreet houdende instemming met de BLEU-investeringsbescher-

mingsovereenkomst met Brazilië aangenomen bij unanimititeit van elf stemmen.

III.2. Stemming over het geheel

In zijn geheel ter stemming gelegd, wordt het ontwerp van decreet houdende instemming met : "1. de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de regering van de republiek Bolivia inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Brussel op 25 april 1990 ; 2. de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Paraguay inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Brussel op 6 oktober 1992 ; 3. de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de regering van de republiek Venezuela inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Brussel op 17 maart 1998 ; 4. de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de regering van de federatieve republiek Brazilië inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Brasilia op 6 januari 1999" tenslotte eveneens aangenomen bij unanimititeit van elf stemmen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Peter GYSBRECHTS Luc VAN DEN BRANDE
